

– Eg segði farvæl

– Tað var bølamyrgt, og ta einu lötuna visti eg ikki, hvar Elfinn var. Tá var hann framvegis uppi í mastrini. Báturinn var nú mest sum koppaður, og hesa lötuna segði eg farvæl, sigur Sonni Johansen, sum steðgar á, er álvarumur og bíðar eina lötuna, til hann sigur meiri um feigdardagin, tá báturinn, hann og Elfinn Vang vóru á útróðri við, sakk undan teimum

Marianna FD 1221 var yvir 40 fótur langur og meiri enn 4 metrar breiður. Kortini sakk báturinn undan Sonni Johansen og bátsfelaga hansara, Elfinni Vang

– Bjargingarbáturinn blástist upp, men tað óhepna hendi, at hann kom at liggja undir mastrini, sum lá niður í sjógvin. Tá helt eg, at okkara seinasta lötta var komin, sigur Sonni Johansen

MYND: JENS KRISTIAN VANG

Vilmund Jacobsen

Um verri vildi til, kundi ein januardagur í ár verið hin seinasti hjá Sonni Johansen á Strondum og bátsfelaga hansara, Elfinni Vang, í Kaldbak. Tá teir fóru av Strondum í stóra útróðrbátinum Marionnu dagin fyri, var hann landnýrðingur í ættini, einar 15 m/sek. Tí valdu teir at fara vestur um, har oyggjarnar geva lívd fyri landnýrðinginum. Við sær høvdu teir 30 stampar, sum teir settu og drógu einar 8 fjórðingar norður úr Bakkanum á Suðuroynni. Alt gekk væl, og teir fingi umleið 7.000 pund á setuna, sum er góð veiða.

– Tá vit fóru at sigla, vóru vit einar 19 fjórðingar úr Trøllhøvda. Vit sigldu ikki við nógvari ferð, tí vit skuldu passa okkum streym um Kirkjubønes, tá vit komu eystur um aftur. Landnýrðingur er góður vestanfyri. Líkindini vóru hampilig, og sjógvurin var einki at snakka um. Tá vit høvdu siglt eina lötuna, fingi vit lívd av Sandoynni, og tá vit høvdu siglt í umleið ein tíma, høvdu vit einar 12 fjórðingar eftir í Trøllhøvda. Eingin trupulleiki var at sigla, og vindurin var um einar 12-14 m/sek. Vit høvdu siglt fram við tveimum útróðrbátum ávegis norðureftir, men vit vistu ikki við vissu, hvørjir hesir bátar vóru.

Tað var tá, tað hendi, sum eins væl kundi havt kostað teimum lívið.

Fyltist við sjógvi

Sonni og Elfinn høvdu sitið og etið og prátað eina lötuna í stýrhúsinum.

– Hesa lötuna sat eg í skipara-stólinum, og hann við borðið. Eg havi helst durvað, tá Elfinn rópti á meg og segði, at tað breyt upp um lúnningina á bátinum. Eg helt í fyrstu syfti ikki, at tað bilti, men slakkaði av, so vit kundu fara aftur at hyggja. Báturinn var nakað tyngdur av tí fyrri fyllingini, og tá seinna fyllingin kom beint eftir, gjørdi eg eina roynd at sigla bátin upp aftur. Tað riggaði slett ikki, hekkann fór undir, og báturinn legðist á líðina. Alt á dekkinum var væl skalkað, motorurin gekk framvegis, og eg haldi ikki, at sjógvur slapp niður um dekkið.

Nú væntaðu Sonni og Elfinn, at tað fór at gerast púasta galið hjá teimum beinanvegin. Einsamallir í bølamyrgi og fleiri fjórðingar úr landi lógu teir og stríddust í søkkandi báti.

– Elfinn fór nú upp á takið at royna at loysa bjargingarbátin, og eg skuldi fara inn í stýrhúsið at senda út neyðarkall. Men hjá mær gjørdist einki, tí báturinn legði seg í somu lötuna skerflatan, soleiðis at hann lá á líðini í sjónum. Báturinn koppaði í tað borðið, har stóra hurðin er á síðuni inn í stýrhúsið, so her var eingin kjansur at sleppa inn aftur. Eg hevði tó fingið fartelesonina við mær. Hon kom rullandi ímóti mær, og eg loftaði henni, áðrenn eg var farin út úr stýrhúsinum seinastu ferð. Fartelesonina hevði eg stungið niður ímillum kragan á draktini og hálsin.

Sonni sigur, at Elfinn fekk bjargingarbátin leysan á takinum og rullaði hann í havið. Báturinn blástist upp, men tað óhepna var, at masturin, sum nú

lá niður í sjógvin, kom at liggja oman yvir bjargingarbátinum, sum soleiðis lá fastur og trýstur niður í sjógvin.

– Nú sá rættiliga svart út hjá okkum, og ta einu lötuna visti eg ikki, hvar Elfinn var. Men tá var hann framvegis uppi í mastrini. Báturinn var nú mest sum koppaður. Hesa lötuna segði eg farvæl.

Sonni steðgar nú á. Hann er álvarsamur, og tað gongur ein lítil lötta, áðrenn hann heldur fram at siga frá.

Sá vónleyst út

– Vit sluppu niður í bjargingarbátin, og vit royndu at stríðast við at fáa hann leysan. Alt sá vónleyst út. Á ein ella annan hátt fingi vit bjargingarbátin, sum nú var fullur í sjógvi, undan mastrini og fram um gronina á koppaða bátinum. Men bjargingarbáturinn var framvegis ikki leysur, og tá vit sóu, hvar hann var fastur, fingi vit kappað línuna. Síða róðu vit okkum leysar av søkkandi bátinum.

Báðir vóru teir rennvátir, og Elfinn var illa flatin, rættiliga kaldur og illa fyrri.

– Umsíðir fingi vit oyst bátin tóman og fingi turkað hann so mikið innan, at vit ikki sótu í sjógvi. Einar 20 minuttir seinni fylltist báturinn aðru ferð, og vit noyddust aftur at oysa. Vit sendu beinanvegin einar tvær neyðrakettir, og eg royndi at fáa mína farteleson at virka. Tað mundi taka tað mesta av einum tíma, áðrenn fartelesonin virkaði, og eg kundi ringja á 112. Eg veit ikki, um eg fekk sagt nakað, áðrenn tað breyt av, og síðan gingi aftur einir 10 minuttir, áðrenn

vit aftur fingi samband við 112. Tá var tað antin eg – ella tey – sum ringdu upp aftur, og vit fingi sagt, hvat var hent og á leið, hvar vit vóru staddir.

Í hesum tíðarbili, áðrenn Sonni og Elfinn fingi samband við 112, søkkur útróðrbáturinn, og tá hann sakk, sóu teir, at sjálvvirkandi sendarin á takinum blunkaði. Ein epiril sendir sjálvvirkandi neyðarkall um fylgisvein, tá bátur søkkur.

– Tá vit sóu, at blunkandi signal komu av takinum, gjørdust vit eitt sindur tryggari í støðuni, sum hevði verið so vónleys.

Sonni sigur, at tá hann hevði tosað við 112 og hevði sagt, hvør støðan var, fór tyrlan beinanvegin at leita.

– Tað var torført at siga júst, hvar vit vóru, tí vit høvdu jú eingi tøl at geva teimum, og tað vísti seg eisini, at tyrlan byrjaði at leita alt ov vestar-laga.

Sonni sigur, at sjálv bjargingin gekk væl.

– Elfinn, sum frammanundan var ógvuliga kaldur, fekk kortini ein ordans umgang, tá hann sum hin fyrri av okkum varð tikin upp. Tað var jú nokso frískur vindur, slakkur kom í weirin, og hann varð drigin nakað ígjøgnum sjógvin. Men um bjargingina annars er at siga, at hon gekk óføra væl, og tyrlumannin gjørdi eitt serstakliga gott arbeiði, heldur hann.

Sonni og Elfinn vórðu báðir fluttir á Landssjúkrahúsið, og einar fyra tímar seinni sluppu teir heim aftur til síni kærnu.

Teir ynskja báðir at takka øllum teimum sum vóru við í bjargingini hendan feigdardag – ikki minst mann-ingini á tyrluni, sum fann teir og tók teir upp.

– Var eg einsamallur á bátinum hendan dagin, hevði eg ongan livandi kjans havt. Tí vil eg eisini takka vin-manninum, Elfinni, fyri, at hann var við og var so róligur, tá ringast stóð til hjá okkum báðum, sigur Sonni.

Ov lítið fríborð

Vit spurdu eisini Sonni Johansen, hvussu tað kundi bera til, at ein so stórir bátur, sum er meiri enn 40 fótur langur og góðar fyra metrar breiður, kundi ganga burtur ein dag sum hendan í hampiligum líkindum.

– Ja, tað er ein góður spurningur, og eg seti mær sjálvum sama spurning. Sjálvur veit eg ikki, hví báturinn sakk, men tað vísti seg, sum báturinn slapp ikki av við sjógvin og fekkst ikki upp aftur. Kanska hevði báturinn ov lítið fríborð. Eg havi mangan verið í verri líkindum enn hendan dagin, Elfinn og eg mundu gingið burtur vestanfyri, sigur Sonni Johansen, sum longu var á útróðri aftur tveir dagar eftir skips-broti við Mariannu FD 1221.

Vit kunnu skoyta uppí, at hundurin Simona, sum er hálvur labradorur, altíð plagdi at vilja sleppa við Sonni, tá hann fór til útrógvar, men júst hendan feigdardagin vildi hundurin als ikki út.